

Samhällsbyggnadsenheten
Carolin Folkesson
031-60 52 84
carolin.folkesson@o.lst.se

Granskningsyttrande
2006-03-24

Diarienummer
401-03297-2006
Dossienummer
Vår F 26

Sida
1(5)

Kommunstyrelsen
Vårgårda kommun
447 80 Vårgårda

Översiktsplan 2006 för Vårgårda kommun, Potential Vårgårda 2006-2015, Västra Götalands län

Utställningshandlingar daterade januari 2006

Detta granskningsyttrande lämnas med stöd av 4 kap 9 § plan- och bygglagen (PBL). Yttrandet är en del av översiktsplanen och skall därför fogas till planen då den antagits.

Sammanfattning

Allmänt vill Länsstyrelsen framhålla att översiktsplanens text överlag är bra och lättförståelig. Kartmaterialet är dock ofta svårtolkat och brister i rekommendationer och förordnanden.

Länsstyrelsen bedömer att berörda riksintressen kan tillgodoses.

Gällande miljö kvalitetsnormer enligt 5 kap MB har iakttagits och Länsstyrelsen bedömer att de inte kommer att överträdas till följd av planen.

Länsstyrelsen bedömer att frågor som berör mark- och vattenområden och som angår angremsområden kan samordnas på ett lämpligt sätt.

Bebyggelse enligt planen bedöms inte bli olämplig med hänsyn till boendes och övrigas hälsa eller till behovet av skydd mot olyckshändelser.

Det är angeläget att de fortsatta planeringsinsatser som föreslås verkligen påbörjas, så att riksdagens intentioner med plan- och bygglagen och miljöbalken samt de av riksdagen beslutade miljömålen kan uppnås.

Riksintressen

Länsstyrelsen bedömer att berörda riksintressen kan tillgodoses.

Redovisning av riksintressen

På markanvändningskartan ingår riksintressen för naturvård och kulturmiljö som en del av de områden som kallas Stora natur- och friluftsområden och Stora kulturvärden. Länsstyrelsen föredrar att det tydligt framgår av kartan, vilka områden som är av riksintresse. Av kartan bör också framgå att järnvägen och vägarna E20 och Rv 42 är av riksintresse.

Natura 2000-områden utgör riksintressen för naturvärden. De telestationer, samt riks- och mellanortskablar för telekommunikation som nämns i kapitel 5.3 utgör inte riksintresse.

Totalförsvaret

Rubriken "F13 Före detta riksintresse för totalförsvaret" i kapitel 8 bör ändras till förslagsvis "Riksintressen för totalförsvaret" eftersom avsnittet handlar om fler försvarsintressen än Remmene skjutfält.

Remmene skjutfält är fortfarande av intresse för Försvarsmakten, framförallt avseende oexploderad ammunition (OXA). Under avvecklingstiden gäller därför samma tillträdesbegränsningar som när fältet var ett aktivt skjutfält. Det är inte troligt att området kommer att saneras från den oexploderade ammunitionen, varför det är olämpligt att använda området som en naturresurs för allmänheten.

Konflikter mellan riksintressen och vindkraftsetableringar

Delar av det område som bedöms ha goda vindenergitillgångar och därför kan vara av intresse för vindkraftverk berörs av riksintresse för naturvård och kulturmiljö. Vindkraftetableringar accepteras normalt sett inte inom riksintresseområden för naturvård, kulturmiljövård, friluftsliv och fiske (se Länsstyrelsens slutrapport om förutsättningar för vindkraft i Västra Götalands län (rapport 2000:43)) Den kommande fördjupningen av översiktsplanen med tema vindkraftverk bör visa

- områden som kommunen bedömer vara lämpliga för grupper av verk
- områden där kommunen kan acceptera enstaka verk om bullerkrav och andra hänsynsregler uppfylls
- områden som kommunen vill hålla helt fria från vindkraftverk.

Vid uppförande av vindkraftverk och höga objekt ska kontakt tas med Fastighetskontor Syd (FK S) som är sammanhållande remissinstans inom Försvarsmakten vid uppförande av vindkraftverk.

Miljö kvalitetsnormer

Länsstyrelsen bedömer att ett genomförande av planen i sig inte kommer att medföra att gällande miljö kvalitetsnormer överträds.

Mellankommunala frågor

Länsstyrelsen bedömer att den i planen föreslagna mark- och vattenanvändning som även berör andra kommuner kan samordnas på lämpligt sätt.

Hälsa och säkerhet

Planen bedöms inte medföra några sådana problem avseende människors hälsa eller säkerhet, att de i ett senare planeringsskede skulle ge Länsstyrelsen anledning att ingripa enligt 12 kap PBL, dock bör buller och vibrationer från järnvägen vid Lagmansholm, samt närhet till djurhållning och verksamheter uppmärksammas.

Den föreslagna tätortsutvecklingen av Lagmansholm kan påverkas av buller och vibrationer från järnvägen. Kommande detaljplaner måste visa att människors hälsa inte påverkas negativt.

Den föreslagna tätortsutvecklingen av Lagmansholm och eventuellt även andra utbyggnadsområden kan komma i konflikt med djurhållning p.g.a. korta avstånd mellan bostäder och djurhållning. Översiktsplanen visar inte om den generella rekommendationen att eftersträva ett skyddsavstånd till hästhållning på ca 200 meter kan uppfyllas i föreslagna utbyggnadsområden. Översiktsplanen visar inte heller om erforderliga skyddsavstånd till övrig djurhållning kan upprätthållas.

På flera ställen föreslår översiktsplanen blandning av bostäder och verksamheter. Det är viktigt att i kommande detaljplanering reglera att sådana verksamheter inte tillåts vara störande för omgivningen. De riktlinjer som anges i Boverkets rapport "Bättre plats för arbete" bör utgöra utgångspunkt för kommunens bedömning av lämplig blandning av bostäder och verksamheter.

Allmänna intressen

De synpunkter som Länsstyrelsen tidigare framfört i ett samrådsyttrande daterat den 22 juni 2005 har i stort beaktats.

Strandskydd

Inom planområdet gäller strandskydd vid vatten. Exploatering föreslås inom strandskyddade områden vid Bergstena, Horla, Ornunga, Årred, Lången och Mörkabo. Särskilda skäl för att lämna strandskyddsdispens eller upphäva strandskyddet måste alltid finnas. Strandskyddet är ett områdesskydd som i princip innebär ett förbud mot nybyggnation. I samband med senare detaljplanering kan kommunen ansöka om upphävande av strandskydd inom kvartersmark och för viss anordning i vatten, men Länsstyrelsen bedömer att sådana upphävanden inte kommer att medges, eftersom särskilda skäl troligen saknas. Särskilt tveksamma är områdena i Bergstena, Årred, Ornunga (delen vid Lommared) och Mörkabo.

Flera av de föreslagna sjönära utbyggnadsområdena ligger huvudsakligen utanför strandskyddat område. Länsstyrelsen bedömer därför att man på flera ställen kan åstadkomma sjönära bostäder utan att gå in i strandskyddat område.

Grunddragen i mark- och vattenanvändningen

Fördjupningen av översiktsplanen för Vårgårda tätort som antogs 1998 ska delvis fortsätta att tjäna som underlag för beslut. Vissa förändringar görs dock i aktuell översiktsplan. Utifrån texten i kapitel 7 är det svårt att få klart för sig vilka dessa förändringar är. Länsstyrelsen anser att fördjupningen av översiktsplanen för Vårgårda tätort bör kompletteras med ett löst blad med en uppdaterad markanvändningskarta, förordnanden och rekommendationer.

Detta lösblad skulle ersätta de kartor som idag finns i fördjupningen för Vårgårda tätort.

Kartan över markanvändning, riktlinjer och rekommendationer är svårläst och saknar systematisk redovisning av förordnanden. Förordnanden bör redovisas per F-område från kapitel 8 på samma sätt som rekommendationer redovisas per R-område från samma kapitel. Redovisningen av gällande detaljplaner, gällande områdesbestämmelser och områden av intresse för tätortsutveckling bör redovisas som ytor istället för som punkter eftersom det är viktigt att det framgår vilka geografiska områden som berörs. Områden med isälvsavlagringar av intresse för dricksvattenförsörjning bör redovisas på kartan. Vägnummer bör märkas ut eftersom rekommendationerna i texten hänvisar till vägnummer.

Utifrån ovanstående synpunkter riskerar kartan att få så mycket information att den bör delas i två för att den ska bli läsbar; förslagsvis en markanvändningskarta och en karta med rekommendationer och förordnanden.

Miljö- och riskfaktorer

Länsstyrelsen delar SGI:s synpunkter att översiktsplanen bör redovisa geotekniska hinder, svårigheter och möjligheter i framtida exploateringsområden. Även risker för översvämning, både i dagsläget och med tanke på ett förändrat klimat, bör beaktas.

Rekommenderat skyddsavstånd till Tumbergs deponi bör anges. Länsstyrelsen har i yttrande till Miljöprövningsdelegationen angett att tillståndet för Tumbergs deponi inte bör förlängas, varför den endast kan användas t.o.m. 2008. Konsekvenser av att Tumbergs deponi måste lägga ned under planperioden bör därför redovisas.

Vid kommande detaljplanering för tätortsutveckling av Lagmansholm bör närheten till Förkromningsverket i Lagman beaktas, såväl vad gäller störningar som förorenad mark. Vid tätortsutveckling av Östadkulle bör man beakta den förorenade marken vid Östadkullens deponi.

Planens konsekvenser

Det är bra att översiktsplanen redovisar konsekvenser av de mål och strategier som kommunen har satt upp. Särskilt bra är det att konsekvenser utifrån barnens perspektiv tydligt framgår. Konsekvenser av översiktsplanens förslag på framtida markanvändning framgår dock sämre. Detta blir särskilt tydligt när det gäller att bebyggelseutvecklingen påverkar såväl möjligheterna att utveckla kollektivtrafiken, som framkomligheten och trafiksäkerheten på E20 och Rv 42. För att minska belastningen på dessa vägar är det angeläget att bebyggelsestrukturen utformas utifrån kollektivtrafikens förutsättningar. Översiktsplanen visar en ansats till problematisering kring trafik och bebyggelsestruktur, men konsekvenser av föreslagen markanvändning på trafiksystemet är dåligt redovisade.

Beredning, deltagande

Statliga sektorsmyndigheter, som i samrådsskedet framfört synpunkter, har beretts tillfälle till förnyade ställningstaganden. Yttranden över planen har inkommit till Länsstyrelsen från Försvarmakten, Statens geotekniska institut, SGI, Luftfartsstyrelsen och Vägverket. Kopior av yttrandena överlämnas till kommunen för kännedom.

Detta granskningsyttrande har beslutats av länsöverdirektör Göran Bengtsson efter föredragning av arkitekt Carolin Folkesson. I den slutliga handläggningen har även företrädare för naturvårdsenheten, kulturmiljöenheten, miljöskydds-enheten, vattenvårdsenheten samt enheten för skydd och säkerhet deltagit. Granskningsyttrandet utgör statens samlade uppfattning om planen vad gäller Länsstyrelsens ingripandegrunder enligt 12 kap PBL i ett senare planeringsskede.

Göran Bengtsson

Carolin Folkesson

Yttranden för kännedom från:

Försvarmakten, daterat 2006-03-08

Statens geotekniska institut, SGI, daterat 2006-02-15

Luftfartsstyrelsen, daterat 2006-03-10

Vägverket, daterat 2006-03-13

Kopia till:

Banverket Västra Banregionen

Boverket

Försvarmakten, P4, Skövde

Fortifikationsverket

Jernhusen AB, Region Väst

Lantmäterimyndigheten

Luftfartsverket, Landvetter

Lödöse museum

Polismyndigheten

Regionmuseum Västra Götaland

Skanova AB

Skogsstyrelsen, Västra Götaland

Statens Geotekniska Institut

Svenska Kraftnät

Vattenfall Västnät AB

Vägverket Region Väst, lokalkontoret i Göteborg

Västtrafik AB

Kommunstyrelsen i:

Alingsås kommun

Bollebygds kommun

Borås kommun

Herrljunga kommun

Vara kommun

Essunga kommun

Länsstyrelsen/

Enheten för skydd och säkerhet, Gert

Gustafsson

Kulturmiljöenheten, Karolina von

Mentzer, Anna-Lena Gerdin

Miljöskydds-enheten, Susanne Wrenne,

Eva Johansson

Naturvårdsenheten, Lena Åsander

Rättsenheten, Jonas Ledelius

Vattenvårdsenheten, Susanna Hogdin

Samordningsenheten, Anna Dahllöv

Samhällsbyggnadsenheten enligt exp.lista